

JOEL C. ROSENBERG

EEN
J.B. COLLINS
THRILLER

DE EERSTE GIJZELAAR

1

Amman, Jordanië

De president van de Verenigde Staten... wordt vermist.’
Terwijl die woorden over mijn lippen rolden, kon ik het zelf nauwelijks geloven. Blijkbaar gold dat ook voor mijn redacteur, want het bleef een tijdlang stil aan de andere kant van de lijn.

‘Hoe bedoel je, vermist?’ vroeg de krakende stem vanaf de andere kant van de wereld boven het geruis van de slechte verbinding uit.

Allen MacDonald werkte al bijna veertig jaar voor de *New York Times*. Hij was al buitenlandcorrespondent toen ik nog op de middelbare school zat. Zo lang ik voor de *Times* werkte – en dat was al meer dan tien jaar – werkten we samen aan allerlei verhalen, van moorden tot terroristische aanslagen en hevige oorlogen. Ik wist zeker dat hij alles al eens had gehoord... behalve deze woorden.

‘Ik bedoel dat hij vermist wordt, Allen. Weg. Kwijt. Niemand weet waar hij is en de hel is hier losgebroken,’ zei ik terwijl ik naar de chaos om me heen keek.

Het prachtige nieuwe internationale vliegveld van Amman stond in brand. De middagzon ging verscholen achter dikke, zwarte rookwolken. Overal lagen lichamen. Lichamen van soldaten. Politieagenten. Vliegveldpersoneel. En een onbekend aantal jihadstrijders met hun typerende zwarte kappen op en Russische AK-47’s tussen hun koude, stijve vingers geklemd. Iedereen die nog niet dood was, zoals ik, droeg een beschermend pak en gasmasker en bad dat het ergste deel van de aanval met saringas voorbij was.

‘Maar... ik... ik begrijp het niet,’ stamelde Allen. ‘Volgens CNN is Air Force One veilig in het Jordaanse luchtruim aangekomen. Er

waren gevechtsvliegtuigen bij als bescherming.’

‘Dat is waar,’ antwoordde ik, ‘maar de president is niet aan boord.’

‘Weet je dat zeker?’

‘Heel zeker.’

‘Kun je het niet verkeerd gehoord hebben?’

‘Nee.’

‘Of verkeerd begrepen?’

‘Nee.’

‘Oorlogsroes?’ drong hij aan.

‘Vergeet dat maar.’

‘Misschien heeft iemand het gezegd als afleiding, om ISIS of andere vijanden om de tuin te leiden.’

‘Nee, Allen, luister naar me. De president zit niet in dat vliegtuig. Ik zeg dat hij vermist wordt, en dat moet het volk weten.’

‘Collins, als ik dat verhaal breng en je vergist je...’

Allen maakte zijn zin niet af, en dat was ook niet nodig, want ik begreep heel goed wat de gevolgen zouden zijn.

‘Ik vergis me niet, Allen,’ zei ik. ‘Dit is echt waar.’

Het was nog even stil. Toen vroeg hij: ‘Besef je wat dit betekent?’

‘Nee,’ zei ik snel. ‘Ik heb geen idee wat dit betekent, en jij ook niet. Ik weet niet eens zeker of hij is gevangengenomen of gewond geraakt of...’ Ik zweeg.

‘Of gedood?’ vroeg Allen.

‘Dat zei ik niet.’

‘Wat dan? Vermist en vermoedelijk dood?’

‘Nee, nee. Luister naar me. Ik vertel je alleen maar wat ik weet. Niet meer en niet minder.’

‘Waar is hij dan volgens jou?’

‘Ik heb geen idee, Allen. Niemand kan het weten. Mijn bronnen hebben nadrukkelijk gemeld dat Air Force One is opgestegen zonder de president aan boord.’

‘Oké, wacht,’ zei Allen. ‘Ik zet je op de luidspreker. Ik ga opnemen wat je zegt. Janie is er ook. Zij zal alles in de computer intikken.’

Ik hoorde wat gerommel terwijl hij een digitale voicerecorder aanzette, wat ruimte maakte op zijn bureau en Mary Janes, zijn secretaresse, beval direct met haar laptop naar zijn kantoor te komen.

Even later zaten ze allebei klaar voor mijn verhaal.

Ik haalde diep adem, veegde wat roet van mijn gasmasker en keek op het zakhorloge van mijn opa. Het was 3:19 uur 's middags, lokale tijd, op zondag 5 december.

'Goed, schrijf op,' begon ik. 'De president van de Verenigde Staten wordt vermist. Stop. Air Force One is een paar minuten na half drie in Amman opgestegen, onder bewaking van Amerikaanse gevechtsvliegtuigen. Stop. Maar president Harrison Taylor was niet aan boord. Stop. Amerikaanse en Jordaanse gevechtstroepen voeren op dit moment in Jordanië een massale zoekactie uit om de president te vinden. Stop. Op dit moment is er niets bekend over de verblijfplaats en de toestand van de president. Stop.'

Mijn handen beefden. Mijn keel was kurkdroog. En mijn linkerarm deed vreselijk pijn. Ik was bij een vuurgevecht tijdens een aanslag van ISIS op het Al-Hummarpaleis in mijn arm geschoten – de kogel had me vlak boven mijn elleboog geschampt. De wond had hevig gebloed totdat Yael Katzir, de knappe maar mysterieuze agente van de Mossad die me had geholpen koning Abdoellah en zijn gezin in veiligheid te brengen, er een drukverband op had aangelegd. Dat was vlak nadat we op het vliegveld waren aangekomen en vlak voordat ze in de helikopter was gestapt die minister-president Daniel Lavi terug naar Israël zou brengen zodat hij daar behandeld kon worden.

Ik moest iets aan de pijn doen, en snel ook, maar ik wist dat Allen meer informatie nodig had, dus vertelde ik verder: 'De opeenvolgende, vernietigende gebeurtenissen begonnen zondagochtend vroeg in de noordoostelijke wijken van Amman. Stop. Troepen van de Islamitische Staat pleegden een meervoudige terroristische aanslag op de Israëlisch-Palestijnse vredestop die werd gehouden op het Al-Hummarpaleis. Stop. Vlak voor de ceremonie, waarbij een uitgebreid vredesverdrag zou worden ondertekend, vuurde een Jordaanse F-16 die boven de stad surveilleerde een lucht-grondraket af op de massa die voor de top bijeen was gekomen. Stop. Vervolgens vloog de piloot van de F-16 in een zelfmoordaanslag op het paleis af. Stop. Op hetzelfde moment drongen er duizenden zwaar bewapende strijders van de Islamitische Staat het terrein rond het paleis binnen. Stop. Terwijl ze hevig beschoten werden, evacueerden de beveiligingstroe-

pen president Taylor, koning Abdoellah II van Jordanië, minister-president Daniel Lavi van Israël en president Salim Mansour van de Palestijnen. Stop. Lavi en Mansour waren zwaargewond en werden met helikopters respectievelijk naar Jeruzalem en Ramallah gebracht. Stop. Getuigen zagen een zwarte, kogelwerende Chevrolet Suburban, bestuurd door agenten van de Amerikaanse geheime dienst, president Taylor wegvoeren van de plaats des onheils. Stop. Maar dat voertuig heeft het vliegveld nooit bereikt. Stop. Bronnen melden de Times dat de president mogelijk wist dat het vliegveld was aangevallen door terroristen van ISIS en dat hij daarom de piloten van Air Force One heeft bevolen direct op te stijgen om het toestel en het personeel te beschermen. Stop. De president zou de piloten gezegd hebben dat hij contact met hen zou opnemen zodra het Jordaanse leger het vliegveld had heroverd. Stop. Op dit moment melden hooggeplaatste leden van de Amerikaanse overheid echter niet te weten waar de president is, en zeggen niet te kunnen bevestigen of hij in veiligheid is. Stop. De president noch de agenten van de geheime dienst zijn telefonisch te bereiken. Stop.'

Ik was even stil alsof ik Janie de tijd wilde geven om het allemaal in te tikken, maar ze was een uitstekende secretaresse en had geen enkele moeite het tempo bij te houden.

'Ik heb het,' zei ze. 'Ga verder.'

'Dat is het op dit moment,' zei ik. 'We moeten het bekendmaken. Ik zal over een paar minuten terugbellen om meer over de aanslag te vertellen.'

'Dat is prima, maar wie zijn je bronnen, J.B.?' vroeg Allen.

'Dat kan ik niet vertellen.'

'Je zult wel moeten.'

'Allen, dat kan ik niet doen. Niet via een open verbinding.'

'Dit is geen verzoek, J.B. Het is een bevel.'

'Ik moet mijn bronnen beschermen. Dat weet jij ook.'

'Natuurlijk. Ik zeg ook niet dat we hen in het artikel moeten vermelden, maar ik moet zeker weten of de bron, en dus het verhaal, betrouwbaar is.'

'Kom op, Allen. Dit is tijdverspilling. Je moet dit zo snel mogelijk publiceren.'

‘J.B., luister nou eens.’

‘Nee, Allen, ik—’

‘James!’ schreeuwde hij plotseling. Dat had ik hem nog nooit horen doen. ‘Ik kan niet gewoon op jouw woorden afgaan. Niet bij dit verhaal. Er staat te veel op het spel. Zo’n artikel zet mensenlevens op het spel. En dat is nog maar het begin als het verhaal niet waar blijkt te zijn. Ik zeg niet dat je je vergist. Ik kan aan je stem horen dat jij gelooft dat het waar is, en ik denk dat ik je geloof. Maar ik moet me ook kunnen verantwoorden. Als we dit verhaal bekendmaken, gaan er op het Witte Huis, in het Pentagon en bij de geheime dienst mensen helemaal door het lint. Daarom moet je me vertellen wat je weet, anders kan ik niets doen met dit verhaal.’

2

Natuurlijk had Allen gelijk.

Er had nog nooit zo veel op het spel gestaan. Toch aarzelde ik nog. Ik kon hem niet vertellen hoe ik het wist, alleen dát ik het wist en dat het verhaal – hoe vreselijk ook en wat de gevolgen ook zouden zijn – waar was.

De monarch van het Hasjemitische Koninkrijk Jordanië – koning Abdoellah II zelf – had net via een beveiligde lijn met de voorzitter van de verzamelde stafchefs op het Pentagon gesproken. Daarna had hij me de hoofdlijnen van het gesprek verteld. Telde dat als een of twee bronnen?

Ik besepte dat het er eigenlijk maar een was. Ik had de voorzitter tenslotte niet zelf gesproken. Maar onder deze omstandigheden zag ik de informatie wel als betrouwbaar. De koning had me bijna letterlijk doorgegeven wat de man had gezegd. Hij had geen enkele reden om tegen me te liegen. Ik had aan zijn ogen gezien dat hij de waarheid sprak, zeker na alles wat we hadden meegemaakt. En wat hij me vertelde, klopte met alles wat er om me heen gebeurde. Ik had met eigen ogen gezien dat Air Force One weg was. Ik had gezien dat de Chevrolet Suburban waarmee de president bij het paleis was weggereden, niet op het vliegveld stond en nergens in de buurt te vinden was. Ik had met mijn eigen oren gehoord dat de koning zijn broer, prins Feisal, ondercommandant van de Jordaanse troepen, had gebeld om een zoekactie in te stellen op snelweg 35, de koningin Alia-snelweg; de weg waarover we zojuist naar het vliegveld waren gereden en de laatste plek waar de president was gezien.

Ik kende de feiten, maar ik wist ook dat ik het vertrouwen van de koning niet mocht schaden. Ik kon niet riskeren dat als ik Allen dit

vertelde, een deel van de informatie in het uiteindelijke artikel zou terechtkomen. Ik vertrouwde Allen wel, maar over zijn bazen in New York was ik niet zo zeker. Bovendien kon ik me geen fouten meer veroorloven. De oorlogsroes die Allen al had genoemd, had ik talloze malen zelf ervaren. Ik wist dat er fouten gemaakt werden onder dit soort omstandigheden. Die had ik zelf ook wel gemaakt, maar dat zou ik nu niet laten gebeuren.

Ik keek naar de brandende wrakken van twee jumbojets, en toen zag ik Zijne Majesteit over het asfalt aan komen lopen. Hij stond op het punt in te stappen in een Black Hawk-helikopter, die net was geland en nu een hoop stof liet opwaaien. Voordat hij dat deed, draaide hij zich echter om en gebaarde me fel naar hem toe te komen. Hij zou niet op me wachten. Als ik dit verhaal wilde volgen, moest ik nu direct vertrekken.

Plotseling besefte ik dat ik een keuze moest maken met verstrekende gevolgen voor mijn carrière. De koning had me niet specifiek verteld dat ik de informatie moest bekendmaken aan de rest van de wereld, maar hij had het me ook niet verboden. Hij wist heel goed dat ik buitenlandcorrespondent van de *New York Times* was. Hij moest hebben geweten dat ik de informatie zou doorbellen naar mijn bazen. Hij kon zeker niet van me verwachten dat ik dit zou geheimhouden. Maar ik moest een zorgvuldige afweging maken. Misschien had hij het me simpelweg verteld als vriend, als de man die zijn leven had gered. Misschien had hij me op dat moment niet gezien als journalist, maar als bondgenoot. Of misschien had hij helemaal niet nagedacht.

Ik wilde mijn bron niet verraden. Zeker niet nu de bron een koning was. Ik had echter geen andere keuze. Het Amerikaanse volk moest weten dat hun hoogste leider vermist werd. De nationale veiligheid stond tenslotte op het spel. Er zouden ook politieke gevolgen zijn. Was Harrison Taylor op dit moment officieel nog wel de president? Of was de macht in zijn afwezigheid doorgeschoven naar de vicepresident? Al was het maar tijdelijk. Waar was de vicepresident eigenlijk? Was hij wel veilig? Wist hij wat er was gebeurd? Was hij klaar voor wat er dan ook zou gebeuren? Was er überhaupt iemand in Washington klaar voor? Aan de andere kant: waarvoor eigenlijk?

Ik had geen idee. We bevonden ons op onbekend terrein. Het enige wat ik op dat moment zeker wist, was dat het Amerikaanse volk moest weten wat ik wist. De mensen moesten de feiten kennen. Ze moesten de belangrijke vragen stellen die ik mezelf had gesteld. En de hoogstgeplaatste leden van de Amerikaanse overheid moesten de antwoorden geven.

Het was natuurlijk waar dat als het Amerikaanse volk op de hoogte werd gebracht, daarmee ook de vijand ervan zou afweten. Wat zou ISIS doen met die informatie? Zou het hun een voordeel geven in deze crisis? Als de president niet snel gezond en wel zou verschijnen, zou dat in elk geval een enorme symbolische overwinning zijn voor ISIS. Maar dat waren mijn zaken niet. Mijn taak was te verslaan wat ik hoorde en zag, ongeacht de gevolgen voor mij of voor anderen. Ik moest er alleen voor zorgen dat ik mijn bronnen niet verraadde.

Terwijl ik naar de helikopter rende en vreesde dat Zijne Majesteit zonder mij zou opstijgen, schreeuwde ik in de telefoon: 'Sorry, Allen. Ik begrijp je, maar ik kan het niet doen. Ga je het publiceren of niet?'

Het was een tijd stil. Even dacht ik dat de verbinding was verbroken, maar toen ik dichterbij de Black Hawk kwam, zag ik dat er – ongelooflijk maar waar – vier van de vijf balkjes gekleurd waren; ik stond dus nog in verbinding met Washington.

'Ga je het publiceren of niet?' schreeuwde ik weer boven het lawaai van de rotors uit.

Allens antwoord liet mijn hart bijna stilstaan.

'Nee, J.B., dat doe ik niet!' schreeuwde hij terug. 'Niet tot je me vertelt wie je bronnen zijn. Ik ben geen jury. Ik ben je uitgever en ik heb het recht dat te weten.'

3

Ik verbrak de verbinding en sprong in de wachtende helikopter. Een soldaat gooide de deur achter me dicht en even later waren we opgestegen. Tot mijn verbazing was koning Abdoellah zelf de piloot. Hij had nog steeds zijn beschermende kleding aan, net als wij allemaal, maar hij had de situatie onder controle. We schoten laag over de woestijn en toen we wat hoogte hadden gewonnen, maakten we een bocht en vlogen we verder in oostelijke richting.

‘Waar gaan we naartoe?’ vroeg ik de kapitein van de Jordaanse luchtmacht die was gevraagd plaats te maken voor de koning, en nu samen met zes zwaar bewapende soldaten achterin zat. Ze keken allemaal om zich heen op zoek naar dreigingen vanuit de lucht of vanaf de grond.

‘Dat kan ik niet zeggen,’ antwoordde de kapitein.

‘Geheim?’ vroeg ik.

‘Nee,’ zei hij in mijn oor. ‘Ik heb zelf ook geen idee.’

De koning – niet alleen een bijzonder ervaren helikopterpiloot, maar ook de hoogste leider van de Jordaanse strijdtroepen – liet niets los, en onder deze omstandigheden was dat waarschijnlijk wel zo verstandig. We zaten midden in een staatsgreep. Een groot deel van zijn overheid was zojuist vermoord door troepen van de Islamitische Staat. Zijn paleis, zijn vrienden en de hoop op vrede voor zijn land waren allemaal vernietigd door een verrader binnen zijn eigen luchtmacht. Hij was duidelijk niet van plan het risico te nemen iemand anders de helikopter te laten besturen en hij zou zeker zijn plannen niet prijsgeven aan iemand die hij niet volledig kon vertrouwen, en dat gold op dit moment voor bijna iedereen.

Kreunend van de pijn in mijn linkerarm, waar nog steeds bloed

uit liep, klikte ik mijn veiligheidsgordel vast en keek ik naar de rookwolken boven Amman. Waar we ook naartoe gingen, ik hoopte maar dat ik daar medische hulp zou kunnen krijgen. Ik had geen tijd gehad om de wond te onderzoeken en Yael had geen tijd gehad om hem schoon te maken, laat staan om er een degelijk verband op aan te leggen. Ze had de sjaal van de koningin gepakt en die strak om de wond gebonden voordat ze de koningin en de kroonprins in de helikopter had geholpen om te vertrekken naar een veilige, geheime locatie.

Ik sloot mijn ogen even en probeerde de ondraaglijke, brandende steken in mijn arm te negeren door te denken aan Yael. Was ze veilig? Ze was twee keer hard in haar gezicht gestompt tijdens een gevecht met een van de gemaskerde jihadisten die het paleis hadden bestormd – een gevecht dat ons allebei bijna het leven had gekost. Ze had ook een snee in haar voorhoofd opgelopen terwijl we in de Suburban van de koning het paleis ontvluchtten. Maar ze had niet geklaagd. Ze had gedaan wat ze kon om het leven van haar eigen minister-president en de president van de Palestijnen te redden, terwijl ze ook nog de koninklijke familie en mij beschermde. Zou ze veilig zijn? Waren zij en haar team al in Jeruzalem geland? Zou minister-president Lavi het overleven? En president Mansour?

Toen ik mijn ogen opende, keek ik uit het raam en schrok van mijn spiegelbeeld. Ik had namelijk niet alleen schrammen en blauwe plekken op mijn wangen en voorhoofd – net als op de rest van mijn lichaam – maar ik keek ook in het gezicht van een gekwetste, uitgeputte oude man. Ik was net in de veertig, maar ik moest ineens denken aan een zin uit een film met Harrison Ford: ‘Het gaat niet om jaren, schatje, maar om de manier waarop ze gebruikt worden.’ Dat was precies wat ik voelde. Ik was buitenlandcorrespondent, deel van de ploeg journalisten die spotten met de dood en verslag deden vanaf plekken waar zich vreselijke gebeurtenissen afspeelden. Maar ik wist niet hoe vaak ik nog aan de dood kon ontsnappen. Ik was een adrenalinejunk die er altijd een kick van had gekregen om de hele wereld rond te vliegen, uit koffers te leven en in elk aspect van het leven tot het uiterste te gaan. Maar daarnaast was ik gescheiden, herstellend alcoholist, en voelde ik me uitgeput en eenzaam. Mijn

vrienden waren dood of lagen op sterven. Mijn familie was aan de andere kant van de wereld en ik zag hen zelden. Ik was al jaren niet met een vrouw uit geweest. En hoe hip en duur mijn zwarte designbril ook mocht zijn, hij kon mijn bloeddoorlopen ogen niet verbergen. Hoelang het ook geleden was dat ik mijn steeds grijzer wordende haar had afgeschoren, ik had nog een peper-en-zoutkleurige sik en snor. Die zagen er niet cool meer uit, besloot ik op dat moment. Ze maakten alleen maar dat ik eruitzag als een kerel die zich te hard vastklampte aan zijn jeugd.

Omdat ik de aanblik van mijn eigen gezicht niet meer kon verdragen, keek ik door het spiegelbeeld heen naar buiten en probeerde het onwerkelijke uitzicht tot me te laten doordringen. Vanaf onze positie, ten zuidzuidoosten van de hoofdstad, zag ik eskaders F-15's en F-16's door de lucht boven Amman schieten en hun dodelijke lading op de troepen van ISIS laten vallen. Ik zag de spectaculaire explosies die erop volgden en voelde zelfs de schokken ervan in mijn lichaam. Snel maakte ik wat foto's met mijn iPhone, waaronder een van de koning die de Black Hawk bestuurde, voordat iemand me dat kon verbieden.

Toen dacht ik weer aan de president. Waar was hij gebleven? Werden hij en zijn beveiligers beschoten? Waren ze in levensgevaar? Of had de geheime dienst hem meegenomen om zich ergens schuil te houden tot ze erop vertrouwden dat ze hem veilig het land uit konden brengen?

Allens weigering om mijn verhaal te publiceren had me verbaasd. Hoe langer ik erover nadacht, hoe bozer ik werd. Hoe kon hij me na al die jaren, na ik weet niet hoeveel artikelen – veel waren exclusief – nog steeds niet vertrouwen? Dacht hij echt dat ik een artikel zou schrijven over iets wat het hele land in rep en roer zou brengen, zoals de verdwijning van de president van de Verenigde Staten midden in een staatsgreep, als ik het niet honderd procent zeker wist? Ik zou er geen moeite mee hebben als hij bij het artikel zou melden dat het mijn persoonlijke interpretatie was, of als hij de taal had aangepast om duidelijk te maken dat de gebeurtenissen elkaar zo snel opvolgden dat de situatie elk moment kon veranderen. Dat was zelfs heel verstandig geweest. Maar hij wist dat ik in het oog van de orkaan zat.

Hij wist dat ik in gezelschap was van de hoogste leiders in Jordanië die nog ademhaalden en bij bewustzijn waren. Waar dacht hij dan dat ik deze informatie vandaan had?

Het maakte me woedend. Ik voelde me machteloos en afgesneden van de rest van de wereld. Tot ik neerkeek op de iPhone in mijn handen. Ik besepte dat we laag genoeg vlogen om bereik te hebben. En toen bedacht ik dat ik niet op Allen MacDonald of de bazen van de krant hoefde te wachten voordat ik het verhaal bekendmaakte. Ik kon het zelf.

Een soldaat bood me een fles water aan, maar ik bedankte. In plaats daarvan opende ik Twitter en begon ik berichten te plaatsen, met 140 tekens tegelijk.

Exclusief: President van de Verenigde Staten vermist. Na aanval isis in Amman is Air Force One opgestegen zonder potus aan boord. #AmmanCrisis

Exclusief: Waar is potus? Ik zag hem met de geheime dienst wegrijden bij paleis, op weg naar vliegveld Amman. Maar hij is niet aangekomen. #AmmanCrisis

Exclusief: Enorme zoekactie naar potus door Jordaanse leger, Amerikaanse geheime dienst en Amerikaanse soldaten. #AmmanCrisis

Binnen een paar minuten schreef ik negentien tweets. Ik besepte dat het verhaal via Twitter indrukwekkender was dan een verhaal op de homepage van de Times. Dit was het toppunt van journalistiek: rauw, dramatisch, ongecensureerd, snel. En in dit geval exclusief. Als Allen en de bazen in Manhattan het belangrijkste verhaal van deze tijd wilden afslaan, moesten ze het zelf maar weten, maar ik had nieuws en was vastberaden dat te delen met de rest van de wereld.

Nadat ik het verhaal in grote lijnen had verteld, stuurde ik nog drie berichten met waarschuwingen. Ik meldde dat de situatie constant veranderde. Ik benadrukte mijn hoop dat andere journalisten – en mensen uit de Amerikaanse overheid – vanuit hun oogpunt meer

duidelijkheid konden geven over de situatie. Maar binnen vijf minuten stond het verhaal op het internet. Nu kon ik alleen maar wachten.

Ik had nog nooit een verhaal via Twitter verteld. Dat was mijn stijl niet. Ik denk dat ik diep vanbinnen tot de oude stempel behoorde. Ik geloofde in het opsturen van teksten, die door de uitgevers konden worden aangepast en waarover zij besloten of en wanneer ze gepubliceerd zouden worden. Dat was niet alleen veiliger voor de lezers en voor mij. Het was niet alleen de manier waarop het in de journalistiek al eeuwen ging. Ik was er oprecht van overtuigd dat het de juiste aanpak was. Het was de manier waarop mijn opa werkte, en ik had veel respect voor hem.

In de jaren veertig, vijftig en zestig, toen Andrew Bradley 'A.B.' Collins voor de Associated Press schreef, werkte hij altijd volgens het boekje. Hij tikte zijn artikelen uit op ouderwetse typemachines (met twee vingers zoekend over de toetsen, want hoe vreemd ook voor een journalist, hij had nooit geleerd blind te typen). Zijn verhalen werden geredigeerd door grijze oude mannen met brillen en pijpen of dikke Cubaanse sigaren. Elk artikel werd nauwkeurig gecontroleerd op juistheid en soms uitvoerig aangepast of zelfs herschreven voordat ze via de telegraaf werden verzonden en uitgeprint onder het constante geratel van nieuwskamers over de hele wereld. Hij werd niet graag door zijn uitgever uitgehoord over de feiten of zijn bronnen. Hij vond het niet leuk als zijn artikelen herschreven werden. Dat vond geen enkele collega die het woord 'journalist' waardig was. Maar hij was geen rebel. Hij nam risico's in het veld, maar niet in de redactiekamer.

Natuurlijk had hij bij belangrijke verhalen en snelle ontwikkelingen niet altijd tijd om zijn artikel uit te typen en naar zijn uitgever te sturen. Soms moest hij zijn verhaal vanaf een exotische locatie telefonisch dicteren aan het kantoor in Londen of New York. Maar mijn opa zou niet eens durven overwegen zijn uitgevers te omzeilen om een verhaal te vertellen. Zij waren de poortwachters. Alles verliep via hen. Zo hoorde dat gewoon. Zo werkte het systeem. En mijn opa had respect voor het systeem.

Dat gold ook voor mij. Tot nu toe dan. Het was nooit in me opge-

komen om mijn interview met Jamal Ramzy, de leider van ISIS in Syrië, vlak na het gesprek via Twitter of Facebook of een andere vorm van social media te ‘publiceren’. Ook had ik niet eens overwogen het verhaal over de ontsnapping uit de Abu Ghraibgevangenis of de afschuwelijke test met saringas van Abu Khalif en Jamal Ramzy in Mosoel te tweeten. Integendeel, ik wist dat die verhalen Allens kritische blik moesten ondergaan en goedkeuring moesten krijgen van de mensen die boven hem stonden. Zij zouden het pas publiceren als ik hen had overtuigd van de waarde van het artikel, en als ze tevreden waren met mijn zorgvuldigheid, geen seconde eerder.

Maar dit was anders. Dit verhaal was te belangrijk om uit te stellen, te cruciaal om vast te houden. Ik kon geen miljoenen mensen tegelijk bereiken, zoals met een artikel op de voorpagina van de *New York Times* of op de startpagina van de officiële website. Ik had echter 183.000 volgers op Twitter. Mensen uit alle delen van Amerika en de rest van de wereld hielden mijn verhalen bij. Bovendien, en nog belangrijker, werd ik gevolgd door de meeste andere oorlogscorrespondenten en de meeste journalisten, uitgevers en krantenbazen in Washington en veel andere hoofdsteden, evenals politici en beambten van militaire instellingen en inlichtingendiensten in Amerika, de NAVO, het Midden-Oosten, het Kremlin en het Verre Oosten. Ik durfde er mijn hand voor in het vuur te steken dat zij op dat moment allemaal waren ingelogd op hun Twitteraccount. Ze waren wanhopig op zoek naar de kleinste kruimels informatie uit het strijdperk.

Door het verhaal direct bekend te maken, kon ik in elk geval mensen bereiken die op hun beurt weer anderen konden bereiken – heel veel anderen – en snel ook.

4

Het verhaal sloeg in als een bom. Terwijl ik naar het scherm tuurde, zag ik verschillende journalisten, Midden-Oostenexperts en analisten mijn nieuwsberichten retweeten. Hun volgers retweetten ze naar hun eigen volgers, die het opnieuw doorgaven, en op die manier breidde het verhaal zich als een olievlek uit over het hele internet. De gevolgen waren overweldigend.

Het was ongebruikelijk voor Matt Drudge, maar hij pikte het verhaal bijna direct op. Hij en zijn collega's voegden mijn tweets snel samen tot een soort artikel en hij zette dat boven aan zijn site – compleet met zijn bekende rode sirene – met een eenvoudige, maar bloedstollende kop: *POTUS* vermist in Amman.

Binnen een paar minuten werd Drudges versie van mijn verhaal wereldwijd de grootste trending topic op Twitter. Journalisten bestookten me met vragen om meer details. In plaats van hen persoonlijk antwoord te geven, tweette ik de foto's die ik boven Amman had gemaakt en probeerde ik mijn volgers zo veel mogelijk informatie te geven. Het was onmogelijk precies te vertellen wat ik de afgelopen uren had gezien en gehoord. Zeker met slechts 140 tekens per bericht. Maar terwijl we laag en snel over de oostelijke wijken van de hoofdstad schoten – af en toe zo laag dat we de daken bijna raakten – kwam ik tot de bloedstollende conclusie dat de meeste, zo niet alle, journalisten die verslag deden van de vreedstop, nu dood of stervende waren. Het grootste deel van de televisieploegen en satellietwagens die beelden uit het paleis hadden uitgezonden, was bij de aanslag vernietigd. Over de hele wereld waren de livebeelden afgebroken. Nieuwslezers in de studio's zouden in eerste instantie geen idee hebben gehad waarom de verbinding plotseling was verbroken.

Welke beelden zouden er zijn doorgekomen? Had de rest van de wereld überhaupt beelden van de aanslag gezien? Werd er vanuit Amman nog verslag gedaan van deze gebeurtenissen?

Een paar minuten later kwamen we bij een grote luchtmachtbasis in Marka, ten noordoosten van Amman. Ik herkende de basis direct. Zij was vernoemd naar de eerste koning Abdoellah en deed dienst als het algemene hoofdkwartier van de Jordaanse luchtmacht. Dit was de uitvalsbasis van drie eskaders gevechtstoestellen, waaronder de geavanceerde F-16 Fighting Falcons en de oudere Northrop F5's.

Zodra we bij het hoofdgebouw waren geland, stopte ik mijn telefoon weg. Ik zag dat de basis streng beveiligd was door tanks, gepantserde personeelsvoertuigen en zwaarbewapende soldaten. Ik zag ook op strategische plekken scherpschutters op de daken liggen. Maar ik weerstond de drang om foto's te maken. Er waren grenzen die ik niet over wilde gaan.

Toen de zijdeur openging, sprongen de soldaten om me heen uit de helikopter en vormden een kring rond het toestel. Ze wisten dat de koning een doelwit was, en ze namen geen risico's.

Ik maakte mijn gordel los en merkte toen prins Feisal bin al-Hoessein op. Hij kwam, vergezeld door een enorme beveiligingsploeg, op ons af rennen. De prins was niet groot, maar hij was langer dan ik had verwacht. Hij was goed gebouwd en was het schoolvoorbeeld van een klassieke soldaat, met kortgeknipt haar dat aan de slapen grijs begon te worden. Hij had een kleine snor op zijn sombere gezicht en droeg een gewoon uniform met legerlaarzen, geen ceremonieel pak. Hij was op Zijne Majesteit na de hoogste leider van de Jordaanse troepen. Hij wierp me een kille blik toe en keek toen naar zijn broer. Het was wel duidelijk dat hij niet naar buiten was gekomen om de koning te begroeten, maar om hem zo snel mogelijk veilig naar het commandocentrum te brengen.

Abdoellah klom uit de cockpit en trok zijn beschermende pak uit. Ik volgde zijn voorbeeld en zag de koning naar zijn broer salueren.

'Is je gezin veilig?' vroeg de koning.

De prins knikte en verzekerde zijn broer ervan dat de koningin, de kroonprins en de andere kinderen van de koning ook in veiligheid waren.

‘En de president?’ vroeg Zijne Majesteit.

‘Laten we eerst naar binnen gaan,’ antwoordde de prins, die de koning zo snel mogelijk buiten gevaar wilde hebben en blijkbaar niet over de toestand van de president wilde praten waar anderen het konden horen.

De koning liep in de richting van de deur, maar stopte plotseling en zei: ‘Feisal, ik ben onbeleefd. Ik wil je aan iemand voorstellen.’

‘Ja, meneer Collins van de Times. Aangenaam,’ antwoordde de prins zonder emotie of interesse. Blijkbaar wist hij wie ik was en was hij op de hoogte van het feit dat ik erbij was. Het was alleen duidelijk aan zijn gezicht te zien dat hij niet bepaald gelukkig was met mijn aanwezigheid op deze plek en op dit moment.

Toch liep hij naar me toe en schudde me stevig de hand, maar hij was niet van plan buiten te blijven staan kletsen. Opnieuw spoorde hij Zijne Majesteit aan om naar binnen te gaan, en de koning stemde daarmee in. Met de beveiligers om ons heen renden we snel naar de hal van het hoofdkwartier, waar nog meer soldaten stonden te wachten, en toen een aantal trappen af tot we via een soort kluisdeur in een bunker kwamen waar het stonk naar sigarettenrook. Toen we binnen waren, wilde het hoofd van de beveiligers de deur achter ons dichtdoen, maar Feisal stak een hand op en gebaarde hem even te wachten. Toen nam hij zijn broer apart en fluisterde iets in het Arabisch wat ik niet kon horen.

‘Nee,’ antwoordde de koning. ‘Collins blijft bij mij.’

‘Maar, Majesteit,’ protesteerde Feisal, ‘gezien de omstandigheden moet ik—’

De koning wilde er echter niets van horen. ‘Hij blijft. Sluit de deur en ga verder met je protocol. We zitten in een oorlog, heren. Ik wil een volledig verslag van de huidige status.’

Er schitterde iets in de ogen van de prins. Woede? Verontwaardiging? Ik kon mijn vinger er niet op leggen, maar zoiets was het. Hij had echter een direct bevel gekregen van zijn baas, en zoals het een soldaat betaamt, volgde hij dat direct op.

Iedereen die niet belangrijk genoeg was, werd snel de ruimte uitgehaald. Ik mocht blijven.

Toen de deur dicht was, stelde de koning me snel voor aan de

enkele mannen die in de bunker waren gebleven. Luitenant-generaal Abdul Jum'a, hoofd van het leger, en majoor-generaal Ibrahim al-Mufti, hoofd van de luchtmacht, waren vijftigers. Kolonel Yusef Sharif, hoofdadviseur en woordvoerder van de koning, leek ongeveer van mijn leeftijd: begin of midden veertig. Dokter Mohammed Hammami, een oudere man van rond de zeventig, was de persoonlijk arts van Zijne Majesteit. De andere vier waren een jonge assistent die niet ouder kon zijn dan 25 en drie gewapende bodyguards. Nadat we elkaar de hand hadden geschud, excuseerde de koning zich en liep naar het toilet.

‘Gaat u zitten, meneer Collins,’ zei dokter Hammami. ‘Laat mij uw arm eens bekijken.’

Dat verbaasde me. Ik had niemand over mijn verwondingen horen vertellen, maar de koning moest het hebben doorgegeven. Ik deed wat me verteld werd. Toen pas zag ik voor het eerst dat mijn mouw doorweekt was van het bloed. De arts vroeg me mijn overhemd uit te trekken, maar door de pijn kon ik mijn linkerarm niet boven mijn hoofd tillen. Uiteindelijk, met veel moeite en pijn, lukte het me de knoopjes los te maken en mijn overhemd uit te trekken om de nu vuurrode sjaal van de koningin, die dienstdeed als drukverband, te laten zien. De dokter opende zijn tas en haalde daar een schaar, een flesje alcohol en wat verband uit. Hij knipte de sjaal los en onderzocht mijn wond.

‘U hebt geluk gehad, meneer Collins,’ zei hij na een korte stilte. ‘Het is lang niet zo erg als ik had verwacht.’

Dat was geruststellend... een beetje.

Hij stelde me een paar vragen voor zijn papieren. ‘Volledige naam?’

‘James Bradley Collins.’

‘Geboortedatum?’

‘3 mei 1975.’

‘Lengte en gewicht?’

‘1 meter 85, 175 pond.’

‘Hoeveel kilo is dat?’

‘Geen idee. Sorry.’

‘Weet u wat uw bloedgroep is?’

‘A positief. Dat weet ik bijna zeker.’

‘Hebt u hartklachten of andere chronische medische problemen?’

‘Nee.’

‘Allergieën?’

‘Nee.’

‘Gebruikt u medicijnen?’

‘Op dit moment niet.’

‘Rookt u?’

‘Nee.’

‘Mooi. Gebruikt u alcohol of drugs of hebt u die gebruikt?’

‘Hebt u een uurtje?’ vroeg ik.

Hij keek me zwijgend aan, besloot blijkbaar dat ik niet grappig was en maakte een aantekening. ‘Bent u weleens geopereerd?’

‘Tijdens mijn ROTC-studie heb ik een keer mijn been gebroken. Ik moest drie keer geopereerd worden voordat hij weer goed stond. En dat, mijn vriend, was het eind van mijn carrière in het Amerikaanse leger.’

Dokter Hammami schreef het op, maar het leek hem niets te doen. Nu hij geen vragen meer had, begon hij de wond schoon te maken.

Sharif, de adviseur en woordvoerder van de koning, had echter opgelet. ‘Zat u op het ROTC?’ vroeg hij.

‘Lang geleden, ja.’

‘Welke tak?’

‘Leger.’

‘Wilde u echt in het Amerikaanse leger dienen?’

‘Eerlijk gezegd wist ik het niet zeker. Een aantal vrienden meldde zich aan. Ik had vaak met mijn opa gejaagd in de bossen van Maine. Ik was dol op geweren. Ik was dol op het buitenleven. Ik dacht dat ik misschien wel als journalist voor de *Army Times* kon gaan werken.’

‘En toen brak u uw been.’

‘De maanden die daarop volgden, ging ik van het ene ziekenhuis naar het andere. Ja, dat was een verspild jaar.’

Ik kon niet onder woorden brengen hoe erg ik verlangde naar drank. Maar ik wist zeker dat er in een ruimte vol redelijk vrome moslims geen alcohol te vinden was, dus deed ik mijn best om me te concentreren op iets anders. Wat dan ook.

Ik keek om me heen. Dit was niet bepaald de Situation Room van het Witte Huis, met al zijn geavanceerde apparatuur. Het leek ook niet op de prachtig ingerichte ontvangstruimte van het Al-Hummar-paleis, waar ik de koning voor het eerst ontmoette. Het leek meer op een vergaderruimte in een Holiday Inn of Ramada hotel ergens in het Middenwesten van Amerika: eenvoudig, sober en zonder onnodige luxe. Er stond een lange, oude eikenhouten tafel – een beetje versleten en vol kranten en vuile koffiemokken – midden in de ruimte, omringd door twaalf luxe stoelen die licht versleten waren. Aan het plafond hingen verschillende felle tl-buizen. Links van me aan de muur hing een grote kaart van het Midden-Oosten en Noord-Afrika, met een laagje plastic erop dat in verschillende kleuren uitwisbare inkt was volgeschreven met aantekeningen en schema's. Aan de andere kant hing een grote kaart van het Hasjemitische Koninkrijk Jordanië en een deel van de buurlanden. Achter me hing nog een kaart; een gedetailleerde plattegrond van Amman en de buitenwijken, waarop alle belangrijke punten en militaire instellingen waren aangegeven, ook de luchtmachtbasis waar we nu waren. Deze kaarten waren ook voorzien van plastic en er stonden nog meer aantekeningen op, waaronder de huidige locatie van de rebellen en de bewegingen van de Jordaanse militaire troepen. Aan de vierde wand, rechts van mij, hingen boven de deur waardoor we waren binnengekomen vijf grote televisieschermen. Het geluid stond uit, maar er waren beelden te zien van Al Jazeera, Al Arabiya, CNN en twee lokale Jordaanse zenders.

De jonge assistent haalde snel de kranten en mokken van de tafel en maakte de asbakken leeg, waarna hij Dell laptops tevoorschijn haalde en dikke mappen voor de koning, de prins en de anderen op tafel neerlegde. Ik richtte mijn blik op de schermen. Voor het eerst zag ik de beelden die de rest van de wereld zag.

Het was meteen duidelijk dat ik me vergist had. Er kwamen meer beelden van de aanslag naar buiten dan ik had verwacht, en ze waren fascinerend en hartverscheurend tegelijk. Alle zenders herhaalden beelden van de raketaanval en de zelfmoordaanval op het paleis en de daaropvolgende afschrikwekkende chaos en het bloedbad, vanuit verschillende hoeken en oogpunten. Dit was niet te vergelijken met

de zwart-witbeelden die Yael en ik vanuit het commandocentrum onder het Al-Hummarpaleis hadden gezien terwijl de aanslag plaatsvond. Deze huiveringwekkende beelden toonden de omvang van de verwoesting veel duidelijker, en in kleur.

De generaals namen plaats voor de rij telefoons op de tafel en gingen direct aan het werk. Waarschijnlijk vroegen ze hun agenten in het veld om updates. In mijn ooghoek zag ik prins Feisal naar me staren, maar ik deed mijn best om niet naar hem te kijken. Nog niet. Hij wilde me er niet bij hebben, en dat kon ik hem niet kwalijk nemen. Hij moest een opstand beëindigen. Hij wist heel goed dat er een spion was, misschien wel meerdere spionnen, die genoeg wist over de vredestop om deze duivelse aanslag te beramen. Net zoals zijn oudere broer wist hij niet meer wie hij kon vertrouwen. Hij was dus niet bereid om een journalist – een buitenlandse nog wel – te vertrouwen. Ik wist zeker dat het idee alleen al dat er een journalist – niet Jordans, niet Arabisch, geen moslim en geen Hasjemiet – rondliep in zijn bunker terwijl hij een enorme tegenaanval tegen de troepen van ISIS en een zoekactie naar de president van de Verenigde Staten leidde, in zijn ogen waanzinnig en onverdraagbaar was.

Ik vroeg me daardoor af waarom de koning me bij zich had gehouden. Eigenlijk had ik het recht niet om op dit moment in deze ruimte te zijn. De koning, die nog steeds niet was teruggekomen, nam waarschijnlijk even de tijd om het advies van zijn broer te overwegen. Omdat ik zojuist had geholpen zijn leven te redden, was hij me een zekere mate van vriendelijkheid en gastvrijheid verschuldigd, maar hij had werk te doen. De koning had geen reden om mij in de buurt te laten blijven.

Maar wat zou ik doen als – of beter: zodra – hij me eruit zette? Waar moest ik dan naartoe? Zou ik boven vast komen te zitten in de hal, waar ik geen van mijn bronnen kon bereiken en waar ik op geen enkele manier met de buitenwereld kon communiceren, midden op een basis die hermetisch was afgesloten en waarschijnlijk elk moment kon worden aangevallen door de troepen van de Islamitische Staat?

Plotseling besepte ik dat ik een enorme fout had gemaakt door niet met Yael en de minister-president mee te vliegen.

'BREAKING: DE PRESIDENT VAN DE VERENIGDE STATEN WORDT VERMIST.'

Na deze woorden van *New York Times*-journalist J.B. Collins houdt de wereld zijn adem in. Na een verwoestende aanslag door terroristen van Isis in de Jordaanse hoofdstuk Amman zijn de leiders van Israël en van de Palestijnen zwaargewond, ligt de koning van Jordanië op sterven en is de Amerikaanse president hoogstwaarschijnlijk ontvoerd.

Terwijl de Amerikaanse overheid met een grondwettelijke crisis te maken krijgt en Jordanië vecht om zijn bestaan, doet Collins alles wat in zijn macht ligt om de wereld van betrouwbare informatie te voorzien. Nu Isis chemische wapens heeft, is dat belangrijker dan ooit. Dan blijkt dat de FBI hem ervan verdenkt de terroristische aanslag te hebben uitgelokt.

Samen met de geheime dienst gaat Collins tot het uiterste om zijn naam te zuiveren en de president op te sporen, voordat de dreiging van Isis catastrofale werkelijkheid wordt.

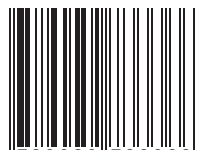
JOEL C. ROSENBERG is een internationaal vermaard thrillerauteur. Van zijn titels werden wereldwijd miljoenen exemplaren verkocht.

De eerste gijzelaar is de tweede thriller in de serie over *New York Times*-buitenlandcorrespondent J.B. Collins. De andere delen zijn *Het derde doelwit* en *Laatste waarschuwing*.

KokBeekencentrum.nl
UITGEVERS | UTRECHT

NUR 332

9 789029 733366